

Sygn. akt II AKzW 651/24

POSTANOWIENIE

Dnia 1 sierpnia 2024 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, II Wydział Karny, w składzie:

Przewodniczący: SSO del. Łukasz Sadkowski

Protokolant: Dariusz Kubat

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej Kraków Krowodrza del. do Prokuratury Regionalnej w Krakowie Edyty Kulik

po rozpoznaniu w sprawie

R. M.

skazanego z art. 258 § 1 k.k. i innych

zażalenia obrońcy

na postanowienie Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 15 maja 2024 roku, sygn. akt III Kow 689/24

w przedmiocie umorzenia postępowania o udzielenie zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego

na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. i art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w.

postanawia

- I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że w jego punkcie I. po wyrażeniu: „na odbywanie” dodać wyrażenie: „w systemie dozoru elektronicznego”;
- II. utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie w pozostałym zakresie;
- III. zwolnić skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa wydatków postępowania odwoławczego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 15 maja 2024 roku, sygn. akt III Kow 689/24, Sąd Okręgowy w Tarnowie umorzył postępowanie w przedmiocie udzielenia skazanemu zezwolenia na odbycie w systemie dozoru elektronicznego reszty kary łącznej 1 roku pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 27 marca 2019 roku, sygn. akt II K 22/17, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 26 października 2020 roku, sygn. akt II AKa 66/19 [vide k. 38-39].

Na powyższe postanowienie zażalenie wniósł obrońca, który zarzucił obrazę przepisów:

1. art. 43la § 1 pkt 1 k.k.w. w brzmieniu obowiązującym przed 1 października 2023 roku w zw. z art. 4 § 1 k.k. poprzez ich wadliwe niezastosowanie wobec skazanego, skutkujące błędnym uznaniem, że skazany nie może z powodów formalnych uzyskać zezwolenia na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego i umorzeniem postępowania w sprawie, w sytuacji gdy Sąd I instancji miał obowiązek je zastosować, ponadto wobec

skazanego zachodzi oczywista podstawa do zastosowania art. 4 § 1 k.k. z uwagi na datę czynu, jak i datę prawomocnego wyroku, czyli czas gdy przepis art. 43la § 1 pkt 1 k.k.w. w obecnym brzmieniu nie obowiązywał, a zastosowanie powyższych przepisów w sposób jednoznaczny przemawia za uznaniem, iż skazany może ubiegać się o powyższe dobrodziejstwo;

2. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w. mającą zasadniczy wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, polegającą na dokonaniu przez Sąd I instancji dowolnej, sprzecznej z zasadami logiki oraz doświadczeniem życiowym oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, skutkującej uznaniem, iż brak jest podstaw do uwzględnienia wniosku skazanego, w sytuacji gdy wnikliwa i prawidłowa ocena zebranego materiału dowodowego w sposób jednoznaczny za tym przemawia.

Podnosząc powyższe zarzuty odwoławcze obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Tarnowie, wraz ze wstrzymaniem wykonania wobec skazanego kary pozbawienia wolności. Alternatywnie skarżący obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez udzielenie skazanemu zezwolenia na dozór elektroniczny [vide k. 45-49].

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Co do istoty zaskarżonego rozstrzygnięcia zażalenie obrońcy nie było zasadne. Instancyjna kontrola wywołana obrończym zażaleniem doprowadziła jedynie do korygującej zmiany brzmienia sentencji zaskarżonego rozstrzygnięcia, by ta miała precyzyjne brzmienie, odpowiadające ustawowemu sformułowaniu. Z perspektywy sytuacji procesowej skazanego korekta ta miała jednakowoż neutralny charakter.

Bez wątpienia niezasadne były zarzuty odwoławcze wniesionego zażalenia, które w sposób łączny kontestowały stanowisko Sądu a quo o stosowalności na gruncie przedmiotowej sprawy art. 43la § 1 pkt 1 k.k.w. w jego aktualnym brzmieniu. Nie budzi bowiem wątpliwości, że zastosowanie art. 4 § 1 k.k. (tu na zasadzie odesłania z art. 1 § 2 k.k.w.) jako ogólnej reguły intertemporalnej może być wyłączone wyjątkowym (szczególnym) unormowaniem międzyczasowym (vide V. Wrzosek-Konarska (red.), Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2023, wyd. 4, s. 65-66; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2021 roku, sygn. akt I KZP 2/21).

Taki zaś właśnie charakter (*lex specialis*) względem art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w. ma art. 30 ustawy nowelizującej z dnia 7 lipca 2022 roku (Dz.U. z 2022 r., poz. 2600), który stanowi *in extenso*, że: „Do niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy postępowań prowadzonych na podstawie ustawy zmienianej w art. 10 [k.k.w. – przyp.], z wyłączeniem wszczętych i niezakończonych postępowań w przedmiocie udzielenia przerwy w wykonaniu kary, stosuje się do ich prawomocnego zakończenia przepisy ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu dotychczasowym.”. Niewątpliwie zaś w kontekście przedmiotowej sprawy wynikają z rzeczzonego przepisu dwie normy intertemporalne: po pierwsze (literalnie) – do postępowania o dozór elektroniczny wszczętego i niezakończonego przed chwilą nowelizacji zastosowanie znajduje art. 43la § 1 pkt 1 k.k.w. w starym brzmieniu; po drugie (a *contrario*) – do postępowania o dozór elektroniczny wszczętego po chwili nowelizacji zastosowanie znajduje art. 43la § 1 pkt 1 k.k.w. w nowym brzmieniu.

Powyższą wykładnię art. 30 ww. ustawy nowelizującej, a także jego wyjątkowy charakter względem art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w., poza wymienionym klarownym, językowym jego znaczeniem, wspierało zaś wprost stanowisko Sądu Najwyższego z postanowienia z dnia 12 maja 2021 roku, sygn. akt V KK 551/20, które skarżący obrońca przywołał na poparcie swej argumentacji, choć właśnie wypływały z niego całkowicie odmienne konkluzje.

Otóż, Sąd Najwyższy zajmując się wówczas problem zastosowania art. 152 § 1 k.k.w. (ekstraordynaryjne zawieszenie kary pozbawienia wolności na okres próby) po dniu jego uchylenia, które nastąpiło z dniem 5 października 2019 roku, klarownie właśnie stwierdził, że: „Sąd Rejonowy dopuścił się rażącego naruszenia przepisu art. 8 ustawy nowelizacyjnej z 2019 roku, stanowiącego *lex specialis* w stosunku do art. 4 § 1 k.k., co doprowadziło do nieuprawnionego zastosowania przepisu art. 152 § 1 k.k.w. (w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015 r.), który w dacie wydania zaskarżonego orzeczenia – na skutek całkowitego uchylenia – nie mógł stanowić jego podstawy

prawnej.”. Tak zatem i na gruncie niniejszej sprawy rozstrzygające znaczenie miała reguła międzyczasowa z ww. art. 30 ustawy nowelizującej, wyłączająca zastosowanie art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w.

Odnosnie natomiast odwołania się przez skarżącego obrońcę do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2023 roku, sygn. akt I KZP 18/22 oraz do artykułu autorstwa Konrada Lipińskiego (Przestępczość zawodowa i zorganizowana a zezwolenie na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, Palestra 5/2021, s. 6-15), to wymienione pozycje dyskursu odnosiły się do wykładni art. 43la § 1 pkt 1 k.k.w. starym brzmieniu, gdzie w orzecznictwie pojawił się problem systemowego (kaskadowego) odesłania do art. 65 k.k. poprzez art. 64 § 2 k.k. Wobec zatem opisanej nowelizacji, gdzie w nowym brzmieniu art. 43la § 1 pkt 1 k.k.w. obejmuje wprost sprawców, o których mowa art. 65 § 1 i 2 k.k., wymienione poglądy Sądu Najwyższego i doktryny prawniczej stały się nieaktualne, co zresztą Sąd a quo trafnie już odnotował.

Nadto, w odniesieniu do rzekomych tez wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 16 listopada 2023 roku, sygn. akt II AKa 114/23 i postanowienia tego Sądu w sprawie o sygn. akt II AKzw 24/24, to wymienione pozycje orzecnicze nie zostały nigdzie opublikowane, zaś skarżący obrońca – wbrew ciężącemu na nim obowiązkowi dowodzenia (art. 19 § 3 k.k.w.) – nie przedłożył ich wraz ze swym zażaleniem, ani też nie formułował wniosku o zwrócenie się o ich odpisy. Brak było zatem powodów by rozważyć przytoczoną tam argumentację.

Z tych dlatego względów słuszne było przekonanie Sądu a quo, że na gruncie przedmiotowej sprawy zastosowanie znajdował art. 43la § 1 pkt 1 k.k.w. w jego aktualnym brzmieniu. W rezultacie, skazany jako sprawca przestępstwa z art. 258 § 1 k.k., o którym mowa w art. 65 § 2 k.k., nie spełnił przesłanki formalnej z wymienionego art. 43la § 1 pkt 1 k.k.w., który właśnie zakazuje bez wyjątku objęcia dozorem elektronicznym m.in. sprawcy z art. 65 § 2 k.k. Dlatego też przedmiotowe postępowanie wywołane obrończym wnioskiem należało umorzyć na zasadzie art. 15 § 1 k.k.w. jako bezprzedmiotowe z wymienionego formalnego powodu, co też słusznie Sąd a quo uczynił.

Niezależnie od powyższego, kierując się postulatem precyzyjności brzmienia sądowych rozstrzygnięć, należało skorygować sentencję zaskarżonego postanowienia, biorąc za punkt wyjścia ustawowe wyrażenie z art. 43zaa § 1 k.k.w. in principio („zezwolenie na odbycie przez skazanego kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego”), gdzie błędnie opuszczono wyrażenie: „w systemie dozoru elektronicznego” nie określając tym samym o jakie zezwolenie chodzi. Bez wątplenia tego rodzaju korekta miała jedynie porządkujący walor – neutralny z perspektywy sytuacji procesowej skazanego.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji, na podstawie przywołanych tam przepisów prawa, zwalniając skazanego od ponoszenia wydatków postępowania odwoławczego, bowiem ich uiszczenie byłoby dla niego zbyt uciążliwe, skoro przebywając w izolacji penitencjarnej, ma on ograniczone możliwości zarobkowania.